Rok IV. **Nr. 1.**

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO ŁÓDZKIEGO

ORGAN RADY SZKOLNEJ OKRĘGOWEJ ŁÓDZKIEJ.

Łódź, dnia 20 stycznia 1930 r.

TREŚĆ:

Prenumerata roczna wynosi 6 złotych. Numer pojedyńczy 60 groszy. Należność wpłacać należy wyłącznie na konto czekowe P. K. O. Nr 65312 — Rada Szkolna Okręgowa Łódzka w Łodzi.

Warunki umieszczania ogłoszeń: Cała str na 120 zł Pół str. 65 zł. Ćwierć str. 35 zł. Ogłoszenia umieszcza się po zapłaceniu zgóry przypadającej należności
Adres Redakcji i Administracji: Łódź, ul. Piotrkowska 104, Kuratorjum O. S. Ł.

1.

ŻYCZENIA Z OKAZJI NOWEGO ROKU.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przesłał w dniu 1 stycznia 1930 r. następujące depesze do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego i Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

1. Pan Prezydent Rzeczypospolitej, Zamek, Warszawa.

W imieniu Nauczycielstwa, Dyrektorów i Kierowników szkół, Urzędników Administracji Szkolnej, Młodzieży Szkolnej Okręgu Szkolnego Łódzkiego oraz w imieniu swojem składam Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej wyrazy najgłębszej czci i hołdu oraz życzenia z okazji Nowego Roku.

Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego

(—) Jerzy Gadomski.

2. Marszałek Józef Piłsudski, Krynica.

Wielkiemu Wychowawcy Narodu w imieniu Nauczycielstwa, Dyrektorów i Kierowników szkół, Urzędników Administracji Szkolnej, Młodzieży Szkolnej Okręgu Szkolnego Łódzkiego oraz w imieniu swojem składam z okazji Nowego Roku życzenia najdłuższej pracy dla dobra Państwa i Społeczeństwa.

Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego

(—) Jerzy Gadomski.

3. Pan Dr. Sławomir Czerwiński, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Warszawa.

W imieniu Nauczycielstwa, Dyrektorów i Kierowników szkół, Urzędników Administracji Szkolnej, Młodzieży Szkolnej Okręgu Szkolnego Łódzkiego oraz w imieniu swojem składam Panu Ministrowi życzenia z okazji Nowego Roku.

Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego

(—) Jerzy Gadomski.

2.

OKÓLNIK

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

z dnia 8 grudnia 1929 r. Nr. II. 30943/29

w sprawie programów w dziale oświaty pozaszkolnej.

Ministerstwo zwraca uwagę na następujące wydawnictwa:

1) Program 3-stopniowych kursów dla dorosłych, opracowany dla potrzeb wsi i miast prowincjonalnych. Wydawnictwo Instytutu Oświaty Dorosłych w Warszawie, ul. Nowogrodzka 21, wyd. III, r. 1929, str. 64.

2) Program szkoły dla dorosłych i młodocianych w zakresie 7-kl. publicznej szkoły powszechnej. Wydawnictwo Instytutu Oświaty Dorosłych w Warszawie, ul. Nowogrodzka 21, wydanie II, rok 1929 str. 83.

Wydawnictwa te należy traktować jako polecone przez Ministerstwo programy systematycznego dokształcania dorosłych i młodocianych.

W wypadku potrzeby zmian lub adaptacji tych programów, ze względu na szczególne warunki miejscowe, projekty tych zmian przed ich wprowadzeniem w życie lub opublikowaniem należy przesyłać do opinji Ministerstwa (Wydział Oświaty Pozaszkolnej).

Dyrektor Departamentu

(—) Wł. Żłobicki.

3.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 16 stycznia 1930 r. Nr. O. 27053/29

do P. P. Inspektorów Szkolnych, Dyrekcyj żeńskich szkół zawodowych, szkół gospodarczych oraz Kierownictw szkół zawodowych dokształcających i kursów gospodarczych w Okręgu

w sprawie podręcznika p. t. „Gospodarstwo domowe i kuchnia racjonalna".

Okólnikiem z dnia 16 grudnia 1929 r. Nr. III. Z. 10565/29 Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwróciło uwagę, że wyszła z druku napisana przez Kamillę Chołoniewską książka p. t. „Gospodarstwo domowe i kuchnia racjonalna, podręcznik dla szkół i gospodyń" w cenie 5 zł. (wydawnictwo M. Arcta w Warszawie — 1929 r.).

Kuratorjum poleca ten podręcznik do użytku uczenic przy nauce gospodarstwa domowego w żeńskich szkołach zawodowych, w szkołach dokształcających i powszechnych oraz w szkołach i na kursach gospodarczych.

Za Kuratora Okręgu Szkolnego

(—) G. M. Szulc

Naczelnik Wydziału.

4.

OKÓLNIK

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego

z dnia 20 stycznia 1930 r. Nr. O. 1491/30

do P. P. Inspektorów Szkolnych oraz do Dyrekcyj i Kierownictw wszystkich szkół w Okręgu

w sprawie Atlasu Statystycznego Rzeczypospolitej Polskiej.

Kuratorjum podaje do wiadomości, że nakładem Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie ukazało się wydawnictwo p. t. „Atlas Statystyczny Rzeczypospolitej Polskiej".

Wydawnictwo to zawiera na 44 kartach dane statystyczne, dotyczące:

1. Podziału administracyjnego, powierzchni i zaludnienia, mieszkań, narodowości, wyznań, płci, wieku, stosunków zawodowych, ruchu ludności i emigracji;

2. gospodarstwa wiejskiego, lasów, reformy rolnej, zasiewów i zbiorów, inwentarza żywego, produkcji górniczej i hutniczej, przemysłu, przedsiębiorstw i spółdzielczości;
3. handlu zagranicznego i cen;
4. kolei, samochodów, lotnictwa, żeglugi, poczty i telegrafu;
5. zatrudnienia i bezrobocia, płac, kas chorych i strajków;
6. kredytu, skarbowości, finansów komunalnych;
7. szkolnictwa, analfabetyzmu, czasopism i druków, zdrowotności publicznej.

Ze względu na to, że Atlas Statystyczny może oddać duże usługi przy prowadzeniu nauki o Polsce Współczesnej, Kuratorjum zachęca Dyrekcje i Kierownictwa szkół do nabywania tego pożytecznego wydawnictwa, którego cena wynosi zł. 20.

Kurator Okręgu Szkolnego
(—) J. Gadomski.

5.

KONKURSY.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego ogłasza niniejszem ponowny konkurs na stanowisko kierownika 4-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Popielawach, gm. Łaznów, pow. brzezińskiego.

Kandydaci na powyższe stanowisko winni odpowiadać warunkom ust. 1 art. 12 względnie ust. 3 art. 147 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 462).

Należycie udokumentowane podania, skierowane do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego w Łodzi, wnosić należy w drodze służbowej w terminie do dnia 15 marca 1930 r. do Inspektora Szkolnego w Brzezinach.

W konkursie na stanowisko kierownika 7-kl. publ. szkoły powszechnej w Łodzi, zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym K. O. S. Ł. Nr. 12 z r. 1929, poz. 155, p. 4, zaszła pomyłka, a mianowicie zamiast: „Szkoła Nr. 111" powinno być „Szkoła Nr. 118". Kuratorjum przesuwa równocześnie termin wnoszenia podań przez kandydatów, zamierzających ubiegać się o to stanowisko, na dzień 15 marca 1930 r.

6.

RUCH SŁUŻBOWY.

Szkolnictwo powszechne.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego zamianował w drodze konkursu:

1) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 99 w Łodzi, Olgę Tondtową, kierowniczką 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 95 w Łodzi, z dniem 1 lutego 1930 r.,

2) naucz. publ. szkoły powsz. w Przytocznicy, pow. ostrzeszowskiego, Zelmę Furchertównę, kierowniczką 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 110 w Łodzi, z dniem 1 lutego 1930 r.,

3) naucz. i p. o. kierownika publ. szkoły powsz. w Łaznowie, Stanisława Marusika, kierownikiem 3-kl. publ. szkoły powsz. w Łaznowie, pow. brzezińskiego, z dniem 1 lutego 1930 r.,

4) naucz. publ. szkoły powsz. w Uniejowie, Józefa Dybowskiego, kierownikiem 7 kl. publ. szkoły powsz. w Dąbiu, pow. kolskiego z dniem 1 lutego 1930 r.,

5) kierownika 4-kl. i p. o kierownika 5 kl. publ. szkoły powsz. w Godynicach, Stefana Turkowskiego, kierownikiem 5-kl. publ. szkoły powsz. w Godynicach, pow. sieradzkiego, z dniem 1 lutego 1930 r.,

6) kierownika 4-kl. publ. szkoły powsz. w Granowicach, pow. odolanowskiego, Roberta Wojaka, kierownikiem 7-kl. publ. szkoły powsz. Nr. 90 w Łodzi z dniem 1 sierpnia 1930 r.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli w brzmieniu rozporządzenia z dnia 3 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 402) Pan Kurator Okręgu Szkolnego uznał za mianowanych w związku z podwyższeniem stopni organizacyjnych poszczególnych szkół:

1) kierownika 3-kl. i p. o kierownika 4-kl. publ. szkoły powsz. w Chocianowicach, Marjana Adamskiego, na stanowisko kierownika 4-kl. publ. szkoły powsz. w Chocianowicach, pow. łaskiego, od dnia 1 września 1927 r.,

2) kierowniczkę 2-kl. i p. o. kierowniczki 4-kl. publ. szkoły powsz. w Stawie, Sewerynę Pozowską, na stanowisko kierowniczki 4-kl. publ. szkoły powsz. w Stawie, pow. kaliskiego, od dnia 1 września 1929 r.

Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przeniósł na skutek prośby:

1) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 3-a w Łodzi, Jadwigę Doruszową, do publ. szkoły powsz. Nr. 71 w Łodzi z dniem 16 grudnia 1929 r.,

2) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 116 w Łodzi, Zofję Bednarkównę, do publ. szkoły powsz. Nr. 17 w Łodzi z dniem 16 grudnia 1929 r.,

3) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 48 w Łodzi Wiktorję Wyszogrodzką, do publ. szkoły powsz. Nr. 71 w Łodzi z dniem 1 stycznia 1930 r.,

4) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 81 w Łodzi, Stanisławę Przybyłowską, do publ. szkoły powsz. Nr. 58 w Łodzi z dniem 1 stycznia 1930 r.,

5) naucz. publ. szkoły powsz. w Krzyżówkach, pow. kaliskiego, Edmunda Wojtczaka, do publ. szkoły powsz. w Morawinie, pow. kaliskiego, z dniem 1 stycznia 1930 r.,

6) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Ozorkowie, pow. łęczyckiego, Stanisławę Piserzankę, do publ. szkoły powsz. Nr. 75 w Łodzi z dniem 1 stycznia 1930 r.,

7) naucz. publ. szkoły powsz. w Piątku, pow. łęczyckiego, Zygmunta Bednarka, do publ. szkoły powsz. w Witoni, pow. łęczyckiego, z dniem 1 stycznia 1930 r.,

8) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Turku, Marję Moszczyńską, do publ. szkoły powsz. w Turkowicach, pow. tureckiego, z dniem 1 stycznia 1930 r.,

9) naucz. publ. szkoły powsz. w Turkowicach, pow. tureckiego, Romana Ziemiańskiego, do publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Turku z dniem 1 stycznia 1930 r.,

10) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Rudzie Pabjanickiej, Janinę Nowakównę, do publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Rudzie Pabjanickiej, pow. łódzkiego, z dniem 16 stycznia 1930 r.,

11) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Rudzie Pabjanickiej, Włodzimierza Krenia, do publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Rudzie Pabjanickiej, pow. łódzkiego, z dniem 16 stycznia 1930 r.,

12) naucz. publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Rudzie Pabjanickiej, Kazimierza Wojaczyńskiego, do publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Rudzie Pabjanickiej, pow. łódzkiego, z dniem 16 stycznia 1930 r.,

13) naucz. publ. szkoły powsz. w Nowem Rokiciu, pow. łódzkiego, Marję Czajkowską, do publ. szkoły powsz. Nr. 1 w Rudzie Pabjanickiej, pow. łódzkiego, z dniem 16 stycznia 1930 r.,

14) kierownika 7-kl. publ. szkoły powsz. w Lubikowiczach, pow. sarneńskiego, Kazimierza Kotkowskiego, na stanowisko nauczyciela do 7-kl. publ. szkoły powsz. im. St. Jachowicza w Radomsku z dniem 1 lutego 1930 r.

Z powodu likwidacji publ. szkoły powsz. w Dębsku, pow. kaliskiego, Pan Kurator Okręgu Szkolnego Łódzkiego przeniósł z urzędu z dniem 10 grudnia 1929 r. nauczycielkę tej szkoły, Irenę Krallównę, do publ. szkoły powsz. w Koźminku, pow. kaliskiego.

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

7.

WYKŁADNIA
Rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 17 września 1929 r.
o należnościach za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów oraz wojskowych, ogłoszonego w Dz. U. R. P. Nr. 92/27, poz. 826 i Dz. Urz. K. O. S. Ł. Nr. 11/27, poz. 95.

Do § 2, pkt. I: Nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących oraz państwowych zakładów kształcenia nauczycieli, prowodzący wycieczki szkolne, **związane z nauczaniem poszczególnych przedmiotów, a zwłaszcza geografji i przyrodoznawstwa, o ile wycieczki te są wyraźnie nakazane, lub przewidziane w obowiązujących programach naukowych**, otrzymują za czas trwania wycieczek normalne koszta podróży i diety według obowiązujących przepisów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia funkcjonarjuszów państwowych. Władzą szkolną, delegującą nauczycieli do prowadzenia wycieczek szkolnych, jest dyrektor, względnie kierownik szkoły, w odniesieniu zaś do dyrektorów względnie kierowników szkół właściwa terytorjalnie władza szkolna II instancji. (Podstawa: zarządzenie Min. W. R. i O. P. z dnia 14. II. 29 r. Nr. II. 15561/28, Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 4/29, poz. 41).

Do § 2, pkt. III. 1, 2 i 3: Należności, określone w § 2, pkt. III. 1 i 2 (diety i zwrot kosztów przejazdu) przysługują przeniesionym przy przeniesieniach z urzędu i w drodze konkursu, jak również przy przeniesieniach na prośbę.

Należności te, t. j. diety i koszty przejazdu dla żony i dzieci oraz koszty przejazdu dla służącej (cego) przysługują przeniesionemu, jeśli wymienione osoby rzeczywiście przybyły do nowego miejsca służbowego. W wątpliwych wypadkach może władza wypłatę omawianych należności uzależnić od dostarczenia przez przeniesionego odpowiedniego dowodu (np. karty zameldowania tych osób w nowej miejscowości).

Zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego należy się przeniesionym tylko przy przeniesieniu z urzędu lub w drodze konkursu w rozmiarze, określonym w § 19 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17. IX. 27 r. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 5. III. 28 r. L. D. III. 172/1; — pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 22. III. 28 r. Nr. O. Prez. 1885/28).

Do § 3, ustęp trzeci: Przepis, normujący zwiększenie diet o 20% przy wyjazdach do stolicy i na obszar województwa śląskiego, obowiązuje również w wypadkach wyjazdu do Białej (województwo krakowskie) i Gdyni. (Podstawa: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6. XII. 28 r., Dz. U. R. P. Nr. 102/28, poz. 908).

Do §§ 3 i 5, ustęp pierwszy, lit. a: Diety oblicza się według tych miejscowości, do których odbywa się podróż. Tak np. przy podróżach do Katowic należą się diety według wymiaru dla Katowic **od chwili wyjazdu** ze zwykłego miejsca służbowego **do chwili powrotu do tego miejsca.** Ten sposób obliczania diet dotyczy odpowiednio także wypadków, gdy

podróż odbywa się do kilku miejscowości, przyczem jednak należy mieć na uwadze, by ogólna ilość diet, wynikająca z obliczenia według poszczególnych miejscowości, pokrywała się ilością diet, należnych według ustępu pierwszego § 5.

P r z y k ł a d:

Wyjazd z Warszawy do Krakowa dnia 4. IV. 28 r. godz. 7^{00}.
Wyjazd z Krakowa do Katowic dnia 6. IV. 28 r. godz. 16^{00}.
Wyjazd z Katowic do Poznania dnia 10. IV. 28 r. godz. 21^{00}.
Wyjazd z Poznania do Gdańska dnia 14. IV. 28 r. godz. 8^{00}.
Wyjazd z Gdańska do Warszawy dnia 18. IV. 28 r. godz. 14^{00}.
Przyjazd do Warszawy dnia 18. IV. 28 r. godz. 23^{00}.

Czas trwania podróży wyniósł 14 okresów 24-godzinnych, liczonych od chwili wyjazdu z Warszawy, z końcówką 16-godzinną. Zatem na zasadzie § 5 lit. a) należy się 15 diet, z tego 4 diety według wymiaru dla Katowic (za 4 okresy 24-godzinne i 5 godzin od chwili wyjazdu z Krakowa do Katowic) i 5 diet według wymiaru dla Gdańska (za 4 okresy 24-godzinne i 15 godzin od chwili wyjazdu z Poznania do Gdańska do chwili powrotu do Warszawy). (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 1928 r. L. D. III. 1236/1; pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 6. VIII. 28 r. Nr. O. R. 9984/28).

Do § 4 i 8: Przyznanie funkcjonarjuszowi, znajdującemu się w delegacji, urlopu wypoczynkowego lub zarządzenie podróży służbowej z miejscowości delegacji (także do zwykłego miejsca służbowego) nie stanowi **odwołania** zarządzonej delegacji.

Zatem po odbyciu wspomnianego urlopu względnie podróży służbowej należy liczyć diety n i e jak przy rozpoczynaniu delegacji lecz w dalszym ciągu w wysokości, przysługującej w ostatnim dniu przed urlopem względnie podróżą służbową. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 28 r. L. D. III. 1236/I; pismo Min. W. R. i O. P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. O. R. 9984/28).

Do § 5, ustęp pierwszy, lit. b: Cała dieta należy się tylko w tym wypadku, gdy pobyt poza zwykłem miejscem służbowem przypada na porę nocną między 21 a 6 godziną i w tej porze nocnej trwa **dłużej niż 6 godzin.** Bez znaczenia zaś jest okoliczność, czy ten okres nocny ponad 6 godzin przypada na jedną noc, czy też na dwie noce, po sobie następujące.

Cała dieta należy się zatem np. za podróż służbową, trwającą od 27 lutego godziny 18 do dnia 28 lutego godziny 3 **i jedna minuta,** jak również za podróż służbową, trwającą od godziny 2 do godziny 23 **i jedna minuta** tego samego dnia, przyczem jedna minuta oznacza, że chodzi o okres nocny, trwający dłużej niż 6 godzin. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu L. D. III. 694/1/29 z dnia 9. V. 29 r.; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I-R. 6574/29).

Do § 5, ustęp ostatni: Przepis, ustalający chwilę, od której należy liczyć **początek** jazdy, ma analogiczne zastosowanie także do ustalania chwili **zakończenia** jazdy.

Czas odjazdu, względnie przyjazdu kolei, statku i t. p., ustalony w oficjalnym rozkładzie jazdy, należy przyjmować za chwilę rozpoczęcia, względnie zakończenia jazdy temi środkami lokomocji, a to nawet w wypadku, gdyby faktyczny ich odjazd lub przyjazd był z jakichkolwiek

powodów opóźniony lub przyśpieszony. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I. R. 6574/29).

Do § 7: Przepis ten nie dotyczy przeniesienia.

Gdy umieszczenie funkcjonarjusza w szpitalu odbywa się na zasadach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4. VIII. 1926 r. o państwowej pomocy lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, sędziów i prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 555), w myśl którego (§ 7) Skarb Państwa nie pokrywa całego kosztu, **lecz tylko 75% kosztów leczenia** szpitalnego (taksy szpitalnej), zaś resztę, t. j. 25% tych kosztów pokrywa funkcjonarjusz, wówczas należy przyznać funkcjonarjuszowi także 25% diety. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu L. D. III. 694/1/29 z dn. 9. V. 29 r.; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I. R. 6574/29).

Do § 12: Żądanie zwrotu kosztów użycia dwukonnej podwody w miejscowościach, posiadających także jednokonne podwody, nie znajduje uzasadnienia. Wyrażona bowiem w ustępie drugim i trzecim niniejszego przepisu zasada oszczędności w doborze rodzajów środka lokomocji ma oczywiście zastosownie także przy wyborze środka lokomocji w obrębie tego samego rodzaju.

O ile jednak w danych miejscowościach są według miejscowych zwyczajów używane tylko dwukonne zaprzęgi, a jednokonne są uważane jako wyraz ubóstwa, Ministerstwo Skarbu nie podnosi zastrzeżeń przeciw używaniu w tych wypadkach przez urzędników podwód dwukonnych. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 28 r. L. D. III. 1236/1; okólnik Min. W. R. i O.P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. O. R. 9984/28).

Do § 13: Przepis ten jest wyjątkiem od zasady, wypowiedzianej w § 2, pkt. I. 1 i 2, postanawia on bowiem, że mimo odbywania komisji poza zwykłem miejscem służbowem nie należy się ani dieta ani zwrot kosztów przejazdu w tym wypadku, gdy odległość miejscowości, w której ma się odbyć czynność komisyjna, od urzędu zwykłego miejsca służbowego wynosi mniej niż 2 klm. Wspomnianą odległość danej miejscowości od urzędu należy liczyć nie od granicy danej miejscowości, lecz od miejsca czynności komisyjnej w tej miejscowości. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I-R.-6574/29).

Do § 14: Przepis ten dotyczy wypadków, gdy funkcjonarjusz oprócz normalnej drogi, odbywanej z mieszkania do urzędu (zwykłego miejsca służbowego), odbywa jeszcze drugą drogę z mieszkania lub urzędu (zwykłego miejsca służbowego) dla wykonania miejscowej czynności komisyjnej. Zatem funkcjonarjuszowi, który np., kontrolując przez kilka dni miejscowy urząd podległy, nie uczęszcza przez te dni do zwykłego miejsca służbowego, nie należy przyznawać unormowanych niniejszym przepisem kosztów przejazdu do miejsca komisyjnego. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I-R. 6574/29).

Do § 15: Określony tym przepisem ryczałt na koszty dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej należy się bez względu na to, czy daną przestrzeń odbywa funkcjonarjusz pieszo, tramwajem lub dorożką, jak również niezależnie od tego, czy w danej miejscowości taryfa dorożkarska jest wyższa lub niższa od omawianego ryczałtu.

Ryczałt ten można zarachowywać nie tylko w tym wypadku, gdy odległość od gmachu urzędu względnie od mieszkania do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej nie przekracza 2 km., lecz także gdy wspomniana odległość wynosi więcej niż 2 klm. O ile jednak przestrzeń ponad 2 km. traktuje funkcjonarjusz według postanowień § 12, należy w myśl tego paragrafu zwracać koszty najtańszego środka lokomocji, zatem także cenę biletu tramwajowego w miejsce taksy dorożkarskiej, gdy użycie tramwaju w danym wypadku jest możliwe. Zaznacza się, że okoliczność, iż tramwaj nie przechodzi tuż koło urzędu względnie mieszkania, nie uzasadnia jeszcze potrzeby użycia dorożki.

Czasu dojazdu z miasta do dworca kolejowego, przystani, stacji autobusowej lub lotniczej **w tej samej** miejscowości nie należy wliczać do czasu rozpoczęcia, względnie ukończenia podróży bez względu na to, czy dojazd **w tej samej** miejscowości wynosi więcej lub mniej niż 2 km. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 28 r. L. D. III. 1236/1; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. O. R. 9984/28).

Do § 16, ustęp pierwszy: Gdy funkcjonarjusz odbywa podróż służbową z miejsca delegacji do miejscowości, która jest jego zwykłem miejscem służbowem, należy się mu dieta tylko za czas przejazdu tam i zpowrotem, nie należą się zaś diety za czas jego pobytu w zwykłem miejscu służbowem. Wynika to z § 2, który nie pozwala na pobieranie diet w zwykłem miejscu służbowem. Taka zasada jest zawarta także w § 17. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I-R. 6574/29).

Do § 16, ustęp pierwszy do słów „o ile z tytułu podróży służbowej nie należy się wyższa dieta":

P r z y k ł a d: Funkcjonarjusz, będący na delegacji np. w Wilnie, odbywa w okresie zmniejszonych diet delegacyjnych podróż służbową do Warszawy. Za czas tej podróży służbowej należą mu się diety z tytułu podróży służbowej, t. j. diety warszawskie, które w stosunku do delegacyjnych diet wileńskich są wyższe o 20%.

P r z y k ł a d o d w r o t n y: Funkcjonarjusz, będący na delegacji w Warszawie odbywa w okresie zmniejszonych diet delegacyjnych podróż służbową do Wilna. Za czas tej podróży służbowej należą się mu diety z tytułu delegacji zwiększone do wysokości całej diety, ponieważ ta dieta zawiera w sobie 20% zwiększenie, a więc jest dla niego korzystniejsza, niż dieta z tytułu podróży służbowej, t. j. dieta wileńska, która takiego zwiększenia nie posiada. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I.-R.. 6574/29).

Do § 19, ustęp pierwszy, lit. a: Postanowienie to jest przepisem specjalnym, dotyczącym wyłącznie wypadków przewozu urządzenia domowego k o l e j ą lub s t a t k i e m i jako takie nie może być rozszerzane na wypadki, gdy przeniesiony używa z jakiegokolwiek powodu innych środków lokomocji (np. koni, samochodów i t. p.);

do lit. b: ryczałt ten należy wypłacić przeniesionemu z chwilą jego zgłoszenia się na nowem miejscu służbowem i to niezależnie od okoliczności, czy przeniesiony przewiózł, względnie czy wogóle zamierza przenieść urządzenie domowe do miejscowości przeniesienia lub też czy wogóle posiada urządzenie domowe. Jest to należytość, z której przeniesiony nie ma obowiązku wyrachowywania się wobec władzy asygnującej. **W związku z tem zaznacza się, że przeniesiony nie ma prawa do zwrotu ewentualnych kosztów przewozu bagażu.**

Do podstawy obliczeniowej omówionego ryczałtu należy wliczać także 10% podwyższenie uposażenia, przyznane art. 8 ustawy z dnia 18. XII. 26 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725).

Przy przeniesieniach na własną prośbę ma zastosowanie ustęp ostatni § 19. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 5. III. 28 r. L. D. III. 172/1; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 22. III. 28 r. Nr. O. Prez. 1885/28).

Do § 19, ustęp drugi: Przeniesionym funkcjonarjuszom, którzy do służby w nowem miejscu służbowem zgłosili się przed 25 października 1927 r. (t. j. przed wejściem w życie § 19) i do tego terminu nie dokonali przewozu urządzenia domowego, przysługuje prawo do tego ryczałtu, o ile oczywiście wykażą fakt przewozu urządzenia domowego po 25-ym października 1927 r. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 16.XII.27 r. L. D. III. 3031/1/27 oraz okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 28 r. L. D. III. 1236/1; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. O. R. 9984/28).

Do § 20, ustęp pierwszy i drugi: Ustanowione tym przepisem terminy do przedstawienia rachunków podróży służbowych, delegacyj (odkomenderowania) i przeniesień są terminami nie prekluzyjnemi lecz porządkowemi, zatem przekroczenie tych terminów nie powoduje utraty prawa do danej należności, lecz może służyć za podstawę do pociągnięcia do odpowiedzialności służbowej za niewykonanie przepisu, o ile oczywiście powody przekroczenia terminu nie będą dostatecznie usprawiedliwione. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 28 r. L. D. III. 1236/1; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. O.R. 9984/28).

Do § 20, ustęp ostatni: Postanowienie to przestało być aktualne od czasu wejścia w życie rozporządzenia Prez. Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), t. j. od dnia 1 lipca 1928 r., i to rozporządzenie należy stosować nietylko w sprawie, objętej § 20, ustęp ostatni, lecz wogóle do całego trybu postępowania administracyjnego przy załatwianiu rachunków należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia, przyczem szczególną uwagę należy zwrócić na postanowienia rozdziałów VIII, XII i XIII, traktujących o wydawaniu decyzji, o odwołaniu od decyzji i o terminie wnoszenia odwołania. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I. R. 6574/29).

Do § 21: Wyrachowanie się z zaliczki, udzielonej na przypuszczalne koszty podróży służbowej, delegacji (odkomenderowania) i przeniesienia, winno nastąpić równocześnie z wypłatą należności, na której rachunek zaliczka była udzielona, t. j. najpóźniej w terminach, wyznaczonych w § 20 (ustęp pierwszy i drugi) do przedstawienia rachunku, względnie o ile chodzi o zaliczkę na ryczałt na koszty przewozu urządzenia domowego (§ 19, lit. b) — równocześnie z wypłatą tego ryczałtu.

W razie zwłoki funkcjonarjusza w terminowem przedstawieniu rachunku, względnie zwłoki w zgłoszeniu się do służby na nowem miejscu służbowem, należy zarządzić likwidację zaliczki przez jej potrącenie z uposażenia. Jest rzeczą oczywistą, że zaliczka na powyższe należności może być udzielona tylko wtedy, gdy została już zarządzona podróż służbowa, delegacja lub przeniesienie. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 29 r. Nr. I-R.-6574/29).

Do § 22: Wypłata należności z tytułu podróży służbowych, delegacyj i przeniesień odbywa się zasadniczo w myśl § 20 na podstawie przedstawienia przez funkcjonarjusza rachunku, uzasadniającego każdą jego pozycję.

Wyjątek od tej zasady stanowi niniejszy przepis, pozwalający na ustalenie miesięcznego **ryczałtu zamiast diet i kosztów przejazdu.** Dotyczy on jednak tylko dwóch rodzajów podróży służbowych, mianowicie podróży służbowych, które

1) trwają przez dłuższy okres czasu (jak np. wyjazdy funkcjonarjuszów państwowych poza zwykłe miejsce służbowe na roboty budowlane, polowe, lasowe i t. p. trwające nieraz od wczesnej wiosny do późnej jesieni, lub które

2) stale się powtarzają, jak np. podróże służbowe organów kontrolnych, mających według z góry ułożonego planu rocznego lub miesięcznego objeżdżać objekty kontrolne w wyznaczonych rejonach służbowych. Z tego powodu do **stale powtarzających** się podróży służbowych nie można zaliczać podróży służbowych np. organów śledczych, chociażby ich wyjazdy były bardzo częste; są one bowiem zależne od przestępstw czy zawinień, których pod względem ilości czy miejscowości nie można przewidzieć.

Władza naczelna, uzgadniająca z Ministerstwem Skarbu wysokość ryczałtu, winna wykazać, że zachodzi jeden z powyższych rodzajów podróży służbowych, oraz tak sprawę przedstawić, by Ministerstwo Skarbu miało możność oceny, czy proponowana wysokość ryczałtu jest utrzymana w ramach diet i kosztów podróży, któreby się ewentualnie należały na podstawie rachunku. Wysokość ryczałtu należy zatem ustalać bądź na podstawie faktycznych rachunków poprzednich miesięcy, bądź na podstawie planu podróży służbowych.

Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1 czerwca 1929 r. Nr. I-R. 6574/29.

Do § 28: Wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu, wydawane na zasadzie niniejszego postanowienia, są wiążące dla władz administracyjnych. Celem bowiem upoważnienia jednej tylko władzy centralnej, a mianowicie Ministerstwa Skarbu do wyjaśniania wątpliwości, powstałych przy stosowaniu omawianych przepisów, jest niewątpliwe zapewnienie w całem Państwie jednolitej wykładni tych przepisów.

Wyjaśnienia te nie są nowym przepisem prawnym, aby można mówić o specjalnym terminie ich obowiązywania, wyjaśnienia te podają bowiem tylko, jak dany przepis, budzący wątpliwość, należy rozumieć i dlatego ich znaczenie odnosi się z natury rzeczy do całego czasu, w którym obowiązuje dany wyjaśniony przepis. Wszystkie zatem wyjaśnienia Ministerstwa Skarbu, dotyczące niniejszego rozporządzenia Rady Ministrów, mają znaczenie od dnia 25 października (data wejścia w życie rozporządzenia, patrz § 30), chociażby data wyjaśnienia była późniejsza. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 9 maja 29 r. L. D. III. 694/1/29; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 1. VI. 1929 r. Nr. I-R. 6574/29).

Do § 29. Przepis: „należności, wyrażone w złotych, przelicza się na guldeny gdańskie w stosunku: 1 złoty równa się 1 guldenowi gdańskiemu", odnosi się tylko do tych należności, które w rozporządzeniu są wyraźnie określone w złotych. Do tych należności należą: diety określone w § 3, wynagrodzenie za każdy kilometr. drogi pieszej, określone w § 12 ustęp piąty i ryczałt na koszty dojazdu do dworca kolejowego, przystani, stacji

autobusowej lub lotniczej, określony w § 17, **o ile oczywiście dojazd ten odbywa się na obszarze W. M. Gdańska.**

Inne należności, jak np. zwrot kosztów jazdy koleją, statkiem, podwodami, samochodem, zwrot kosztów przewozu bagażu koleją, lub statkiem, zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem, które rozporządzenie traktuje, jako zwrot poniesionych wydatków, należy zwracać w takiej kwocie, w jakiej zostały przez funkcjonarjusza wydane. Zatem wydatek poniesiony w złotych nie podlega wspomnianemu przeliczeniu na guldeny gdańskie. (Podstawa: okólnik Min. Skarbu z dnia 4. VIII. 1928 r. L. D. III. 1236/1; okólnik Min. W. R. i O. P. z dnia 16. VIII. 28 r. Nr. OR. 9984/28).

Ponadto Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 9. V. 29 r. L. D. III. 694/1/29 (Okólnik Min. W. R. i O. P. Nr. IR. 6574/29 z dn. 1. VI. 1929 r.). **na zapytanie, czy rozporządzenie Rady Ministrów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia należy stosować do pracowników kontraktowych,** wyjaśniło, że:

Ani ustawa uposażeniowa z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116 poz. 924), ani wydane na zasadzie tej ustawy (art. 10) rozporządzenie Rady Ministrów o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia, nie dotyczy pracowników kontraktowych. W odniesieniu do Państwa mają oni tylko takie prawa i obowiązki, jakie wynikają z zawartej z nimi prywatno-prawnej umowy służbowej. Zatem należności, unormowane wspomnianem rozporządzeniem, będą oni mogli pobierać tylko w tym wypadku, gdy umowa służbowa przewiduje możność zarządzenia podróży służbowych, delegacyj i przeniesienień oraz wyraźnie przyznaje z tego tytułu należności według norm obowiązujących w tym względzie dla funkcjonarjuszów państwowych.

Wzór umowy z pracownikami kontraktowymi, ustalony przez Prezydjum Rady Ministrów i podany władzom do wiadomości okólnikiem z dnia 3 września 1923 r. L. 10769, przewiduje tylko możność odbywania przez pracownika kontraktowego podróży służbowych oraz daje możność przyznawania mu diet i kosztów podróży według norm, obowiązujących dla funkcjonarjuszów państwowych.

Wzór ten nie daje jednak możności przenoszenia czy delegowania pracownika kontraktowego z jednego urzędu do drugiego. Według bowiem podanego wzoru umowy ma się kontraktować pracownika na dłuższy lub krótszy okres czasu do pracy w ściśle określonym urzędzie. Jeżeli zatem pracownik kontraktowy, który w danym urzędzie jest już niepotrzebny, zgadza się na służbę kontraktową w innym urzędzie, zmiana jego miejsca służbowego winna nastąpić tylko drogą rozwiązania dotychczasowej umowy służbowej w dotychczasowym urzędzie i nawiązania nowej umowy w nowym urzędzie.

Instytucja bowiem delegacji i przeniesienia (jak również np. zawieszenie w służbie) jest właściwością państwowej służby o charakterze **publiczno-prawnym,** uzasadnioną głównie tą okolicznością, że funkcjonarjusz państwowy po odbyciu próbnej, względnie prowizorycznej służby uzyskuje nominację stałą (art. 33 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164, względnie analogiczne przepisy, normujące inne rodzaje służby państwowej).

Taka sytuacja nie zachodzi w służbie kontraktowej, a temsamem niema potrzeby stosowania delegacji i przeniesienia do pracowników kontraktowych.

8.

KOMUNIKAT.

Budowa pomnika-mauzoleum na polach Ostrołęki.

W związku ze zbliżającą się rocznicą powstania listopadowego. zawiązał się Komitet, którego zadaniem jest pobudowanie pomnika-mauzoleum na polach Ostrołęki.

Akt odsłonięcia pomnika na polach bitwy pod Ostrołęką odbędzie się w dniu 26 maja 1931 r.

Komitet zwraca się do całego społeczeństwa o poparcie prowadzonej akcji i składanie ofiar pieniężnych na rzecz budowy pomnika. Ofiary wpłacać należy na konto czekowe Komitetu Budowy Pomnika ku Czci Poległych Bohaterów Bitwy pod Ostrołęką w 1831 r. Nr. 1831 w Pocztowej Kasie Oszczędności.

9.

WYDAWNICTWA.

Wykaz książek

zakupionych i otrzymanych w darze przez Państwową Centralną Bibljotekę Pedagogiczną w Łodzi.

6721. **Tańska:** Dziennik Franciszki Krasińskiej.
6722. Mała gramatyka języka portugalskiego.
6723. **Kolbuszewski:** Podręcznik przysposobienia wojskowego.
6724. **Plautus:** Żołnierz samochwał.
6725. **Glassgall:** Szlachetne serce.
6726. **Pilch:** Statut i regulamin Państw. Wyż. Kursów nauczycielskich.
6727. **Okrzański:** Przebudowa dyscypliny szkolnej.
6728. **Szober:** Życie wyrazów.
6729. **Grot:** Dziecko.
6730. **Falkowski:** Władysław Reymont.
6731. **Heilpern:** Co to są nauki przyrodnicze.
6732. **Bölsche:** Dni stworzenia.
6733. **Zbierzchowski:** Baśnie.
6734. **Lam:** Podstawy wiedzy rysunkowej.
6735. **Steckel:** Pojęcie granicy.
6736. **Dewey:** Szkoła a społeczeństwo.
6737. **Grosmann:** Religijność.
6738. **Klebanowski:** Rachunki z geometrją.
6739. **Jellenta:** Wszechpoemat.
6740. **Irzykowski:** Walka o treść.
6741. **Jahołkowski:** O kobiecie współczesnej.
6742. **Arct-Golczewska:** Botanika na przechadzce.
6743. **Lilpop:** Roślinność Polski w epokach minionych.

6744 i 6745. **Świętosławski:** Chemja fizyczna I—II.

6746. **Dobrowolski:** Nauczyciel jako główny czynnik rozwoju szkolnictwa powszechnego.
6747. Organizacja oświaty pozaszkolnej.
6748. **Piziówna:** Zbiór ćwiczeń gimnastycznych.
6749. **Szafranówna:** Malta.
6750. **Kaczmarek:** Z problemów demokratyzacji wychowania.

6751. **W. L. J.:** Obserwacje pedagogiczne.
6752. **Czudek:** Osobliwości i zabytki przyrody woj. śląskiego.
6753. **Neapolitański:** Zarys dydaktyki matematyki.
6755. **Müller:** Freienfels: Die Philosophie des 20-ten Jahrhunderts.
6756. **Sarasin:** Światowa ochrona dzikiej fauny.
6757. **Pawłowski:** Egzamin praktyczny na nauczyciela szkół powszechn.
6758. **Kühn:** Psychologische Untersuchungen.
6759. **Feininger:** Magische Geisteshaltung.
6760. **Wodziczko:** Zabytki przyrody na Pomorzu
6761. **Drach:** Spracherziehung.
6762. **Borowik:** Polskie Pomorze.
6763. **Schulte:** Eignungs = u. Leistungsprüfung im Sport.
6764. **Boudouin de Courtenay:** W sprawie antysemityzmu postępowego.
6765. **Chmielowski:** Filozoficzne poglądy Mickiewicza.
6766. **Meczryng:** Polscy deiści i wolnomyśliciele.
6767. Fizyka współczesna.
6768. Die Ausbildung f. d. höhere Lehramt.
6769. **Rieffert:** Pragmatische Bewusstseinstheorie.
6770. **Śliwiński:** Przepisy egzaminacyjne.
6771. **Wojnarowicz:** Nauczanie robót z drzewa.
6772. **Rose:** Die Schulung d. Geistes durch d. Mathem. u. Rechenunterricht.
6773. **Herrmann:** Formen d. Gemeinschaftslebens jugendl. Mädchen.
6774—6775. **Serejski:** Historja starożytna I.
6776—6777. **Mścisz:** Zarys dydaktyki geografji.
6778. **Arnold, Leśniewski, Pohoska:** Polska w rozwoju dziejowym I.
6779—6780. **Kühnel:** Neubau des Rechenunterrichts I u. II.
6781. **Maenehen:** Methodik d. mathem. Unterrichts.
6782. **Engel:** Raumlehre.
6783. **Strzemiński:** Unizm w malarstwie.
6784. **Śliwiński:** Organizacja władz szkolnych.
6785. **Kalinowski:** Fizyka. Tom III.
6786. **Bobek:** Elementarna nauka historji. Cz. II. Tom I.
6787. **Wyczałkowski:** Trygonometrja.
6788. Spis książek poleconych do bibl. szkolnych.
6789. **Wilk:** Das Werden d. Zahlen.
6790. **Horris:** Auschaulicher Rechenunterricht.
6791. Geometrischer Arbeitsunterricht.
6792. **Czystowski, Kowalewski:** Ćwiczenia samodzielne z fizyki.
6793. **Arct-Golczewska:** Botanika na przechadzce.
6794. **Hamaide:** Metoda Decroly.
6795. **Ricardo:** Zasady ekonomji politycznej.
6796. **Faltner:** Auschaulichkeit u. Wirklichkeit im Rechenunterricht.
6797. **Byszewski:** Rozwój szkolnictwa handlowego w Polsce.
6798. **Feldman:** Stronnictwa i programy polityczne w Galicji 1846-1906 I.
6799. **Popiel:** Kobieta wobec badań nauki współczesnej.
6800. Almanach Bibljoteki Narodowej.
6801. **Xenofont:** Sympozjon.
6802. **Kuznowicz:** Społeczna działalność kółek abstyn.
6803. **Anczyc:** Gorzałka.
6804. **D'Esme:** Słońce Etjopji.
6805. **Duchowicz:** Napoje alkoholowe.
6806. **Wiśniewski:** Śpiewnik kościelny.

6807. **Gondek:** Gorzałka źródłem zbrodni.
6808. **Szober i Nowicki:** Ćwiczenia językowe w szkole powsz.
6809. **Faifofer:** Pierwsze początki geometrji.
6810. **Jakóbiec:** Przewodnik i wzory metod. do naucz. j. niemieckiego.
6811. **Gnoińska:** Nauczanie wierszy.
6812. **Jakóbiec:** Przewodnik i wzory do naucz. j. niem.
6813. **Duszyńska:** Alkohol nieszczęściem człowieka.
6814. **Progulski:** Jak pielęgnować i odżywiać niemowlę.
6815. **Piaget:** Mowa i myślenie u dziecka.
6816. **Hettner:** Der Gang d. Kultur über d. Erde.
6817. Ustawa przeciwalkoholowa.
6818. **Wodziczko:** Alkoholizm a zwyrodnienie rasy.
6819. Lekcje szkolne o alkoholu.
6820. **Piasecki:** Dzieje wychowania fizycznego. Wyd. II.
6821. **Sporzyński i Wyczałkowski:** Fizyka. Tom I. Wyd. VIII.
6822. **Szober i Nowicki:** Ćwiczenia językowe.
6823. **Chwiałkowski:** Algebra.
6824. **Zwiezdicz:** Ustrój państwowy i stronnictwa polityczne w Europie zachodniej I.
6825. **Meyer:** O końcu świata.
6826. **Rosset:** Łódź, miasto pracy.
6827. **Kridl:** Literatura polska XIX w. Część IV.
6828. **Brückner i Lehr—Spławiński:** Zarys dziejów literatur i języków. literackich słowiańskich.
6829. **Bayet:** Krótki zarys historji sztuki.
6830—6831. **Kłosiński:** Pierwszy rok nauczania. Wyd. II.
6832—6833. **Kot:** Źródła do historji wychowania.
6834. **Rossowski:** Pan Tadeusz.
6835. **Kjelle'n:** Die Grossmätte d. Gegenwart vor u. nach d. Kriege.
6836. **Litt:** Geschichte u. Leben.
6837. **Bojarski:** Technologja pracy ręcznej.
6838—6839. **Żeromski:** Dzieje grzechu I—II.
6840—6842. T. s. Popioły I—III.
6843—6844. T. s. Uroda życia.
6845—6846. T. s. Ludzie bezdomni.
6847. T. s. Nawracanie Judasza.
6848. T. s. Zamieć.
6849. T. s. Charitas.
6850. T. s. Wierna rzeka.
6851. T. s. Syzyfowe prace.
6852. T. s. Przedwiośnie.
6853. T. s. Wiatr od morza.
6854. T. s. Promień.
6855. **Preller:** Weltgeschichtliche Entwicklungslinien im 19. u 20. Jahrhundert.
6856—6857. **Hashagen:** Umrisse der Weltpolitik I—II.
6858. **Heigel:** Politische Hauptströmungen in Europa im 19. Jahrhundert.
6859. **Maier:** Soziale Bewegungen u. Theorien.
6860—6865. **Przybyszewski:** Synowie ziemi I—VI.
6866—6871. T. s. Mocny człowiek I—VI.
6872. **Manassewitsch:** Praktische Grammatik der polnischen Sprache.
6873. **Ogniew:** Riabcew w uniwersytecie.
6874. **Kraszewski:** Jelita I—II.
6875. T. s. Kunigas I—II.

6876. T. s. Kraków za Łoktka I—II.
6877. T. s. Król chłopów I—III.
6878. T. s. Krzyżacy I—II.
6879. T. s. Strzemieńczyk I—II.
6881. T. s. Jaszka Orfanem zwanego Pamiętnik I—IV.
6881. T. s. Dwie królowe I—III.
6882. T. s. Zygmuntowskie czasy I—III.
6883. T. s. Mistrz Twardowski I—II.
6884. T. s. Infantka I—III.

J. Siemieński. — Dyplomacja dawnej Polski. Cena 6 zł.
J. Siemieński. — Rachunki dawnej Rzeczypospolitej Polskiej. Cena 15 zł.

Książnica—Atlas, Lwów—Warszawa:

M. Smolarski. — Przygody polskich podróżników.
E. Fournier D'Albe. — Cuda Fizyki. Przełożył St. Zabielski.

Krakowska Spółka Wydawnicza:

A. Mickiewicz. — Pan Tadeusz. Opr. St. Pigoń.
N. Żmichowska. — Pogadanka. Opr. Boy-Żeleński.

„Nasza Księgarnia", Sp. Akc. Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych, Warszawa, Świętokrzyska Nr. 18:

Geraldine Coster. — Psychanaliza w zastosowaniu do ludzi normalnych. Przełożyła z oryginału angielskiego M. Górska.
Jadwiga Wierzbińska. — Nauka śpiewu w szkole powszechnej i w gimnazjum niższem. Cz. III. Wskazówki metodyczne dla oddz. V, VI, VII, szkoły powsz. i kl. I, II, III gimn. niższego.
Dr. J. Antoniewicz, D. Gayówna, H. Michcińska, Dr. H. Waniczek. — Katalog rozumowany książek przyrodniczych dla uczniowskich bibljotek szkolnych.
H. Michcińska. — Żubr. Cena 60 gr.
J. Sokołowski. — Wędrówki ptaków. Cena 60 gr.
J. Viewegerowa. — Tygrys. Cena 60 gr.
M. Gerson-Dąbrowska. — Dzień oszczędności.

Księgarnia Powszechna — w Krakowie, ul. Św. Tomasza Nr. 20:

K. W. Kumaniecki, Prof. Uniw. Jagiell., B. Wasiutyński, Prof. Uniw. Warszawskiego, J. Panejko, Prof. Uniw. Wileńsk. — Polskie prawo administracyjne w zarysie. Cena w opr. płóc. 46 zł.

CZASOPISMA:

„Ziemia", organ Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Prenumerata wynosi: kwartalnie 7 zł. 50 gr., rocznie 29 zł. Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Karowa Nr. 31.

Kuratorjum zwraca uwagę na następujące czasopisma, poświęcone sprawom wychowania fizycznego:

1. Tygodnik Ilustrowany „Virtuti Patriae". Prenumerata wynosi miesięcznie 4 zł. Adres Redakcji i Administracji: Warszawa, ul. Marszałkowska 71.

2. „Wychowanie Fizyczne", miesięcznik, pod redakcją Prof. Uniw. D-ra Piaseckiego w Poznaniu (Park Wilsona).

Drukarnia Państwowa w Łodzi, Piotrkowska 85. tel. 100-29. 16 129/30